

domsforhandlinger ikke er muligt for den tilkaldte landsretsafdeling at tilvejebringe et forsvarligt grundlag for afgørelsen om varetægtsfængsling, der blot tilnærmelsesvist svarer til den viden om beviset og dermed skyldsspørgsmålet, som den dømmende ret har, medmindre den tilkaldte landsretsafdeling følger hele domsforhandlingen.

Østre Landsret foreslår, at problemet i stedet løses ved, at kravet om, at der skal foreligge en særlig bestyrket mistanke, for at der kan ske varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen, jf. retsplejelovens § 762, stk. 2, begrænses til at gælde for tiden indtil domsforhandlingens begyndelse.

Spørgsmålet om varetægtsfængsling i retshåndhævelsesøjemed under domsforhandlingen har efterfølgende været drøftet på nogle møder med repræsentanter for domstolene, anklagemyndigheden, forsvarsadvokaterne og Justitsministeriet.

På disse møder har drøftelserne været koncentreret dels om en løsningsmodel baseret på Østre Landsrets forslag, dels om en tilpasning af det forslag, der var indeholdt i lovforslag nr. L 177, med henblik på i højere grad at løse de praktiske vanskeligheder. Der har ikke under møderne kunnet opnås enighed om en løsningsmodel.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at der kan rejses indvendinger mod begge løsningsmodeller. Efter en samlet vurdering af de to modeller er Justitsministeriet imidlertid af den opfattelse, at en tilpasning af det tidligere fremsatte forslag bør foretrækkes.

Justitsministeriet har i den forbindelse navnlig lagt vægt på, at det ikke vil være rigtigt at lempe eller fjerne mistankekravet som betingelse for varetægtsfængsling på et tidspunkt i sagsforløbet, hvor efterforskningen er afsluttet, og domsforhandlingen er indledt - og hvor der derfor må formodes at være det bedste bevismæssige grundlag for at underbygge mistanken mod den tiltalte - alene for at undgå inhabilitet hos retten.

Justitsministeriet har herefter bl.a. på baggrund af drøftelserne på ovennævnte møder overvejet, hvordan man kan løse de praktiske vanskeligheder, der er forbundet med det tidligere fremsatte forslag.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der ikke betænkeligheder forbundet med forslaget om, at en varetægtsfængsling, der er besluttet inden domsforhandlingen, kan fortsætte uden yderligere forlængelser, indtil domsforhandlingen er afsluttet, når tiltalte under domsforhandlingen har adgang til at få prøvet, om betingelserne for varetægtsfængsling fortsat er til stede.

Hvis en prøvelse af, om betingelserne for fortsat varetægtsfængsling fortsat er til stede, indebærer en vurdering af, om mistanken mod tiltalte må anses for at

være særlig bestyrket, vil det være nødvendigt for at undgå inhabilitet, at afgørelsen træffes af en dommer eller en afdeling, der ikke deltager i domsforhandlingen.

Det kan imidlertid forekomme principielt betænkeligt, at en eller flere dommere, uanset om disse deltager i domsforhandlingen eller ej - på dette sene tidspunkt - hvor dog muligvis ikke alle vidner er afhørt og alle øvrige beviser ført, og hvor anklagemyndigheden og forsvareren ikke har haft lejlighed til at procedere sagen, skal foretage en vurdering, der ligger meget tæt på den vurdering af tiltalte skyld, som skal foretages ved dommen.

Med henblik på at begrænse antallet af tilfælde, hvor denne situation efter det tidligere forslag ville opstå, har Justitsministeriet overvejet en regel, hvorefter tiltalte, indtil udløbet af den frist for varetægtsfængslingen, der er fastsat før domsforhandlingens begyndelse, afskæres fra at anmode om ophævelse af varetægtsfængslingen. En før domsforhandlingen fastsat frist for varetægtsfængsling kan efter § 767, stk. 1, ikke overstige 4 uger.

En sådan regel vil medføre en begrænsning i antallet af tilfælde, hvor en anden dommer eller afdeling vil skulle inddrages under domsforhandlingen til afgørelse af en anmodning fra tiltalte om ophævelse af varetægtsfængslingen. Efter gældende ret kan tiltalte således til enhver tid anmode retten om at tage stilling til spørgsmålet om fortsat varetægtsfængsling.

Reglen vil også modvirke, at domsforhandlingen - på grund af tiltaltes anmodninger - bliver trukket unødvendigt i langdrag, fordi en anden dommer eller afdeling skal inddrages for at tage stilling til om betingelserne for varetægtsfængsling efter § 762, stk. 2, er opfyldt. Det skal fremhæves, at anklagemyndigheden og retten fortsat til enhver tid vil have pligt til af egen drift at løslade en tiltalt, hvis betingelserne for fortsat fængsling ikke længere er til stede.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der på denne baggrund ikke betænkeligheder forbundet med en ordning, hvorefter en varetægtsfængsling, der er besluttet inden domsforhandlingen, forsætter uden yderligere forlængelser, når fristen for varetægtsfængsling udløber efter domsforhandlingens begyndelse, og hvorefter tiltalte, indtil denne frist er udløbet, er afskåret fra at anmode om ophævelse af varetægtsfængslingen.

Det vil ikke være tilstrækkeligt, at en sådan ordning indføres i de tilfælde, hvor afgørelsen om varetægtsfængsling inden domsforhandlingens begyndelse er truffet i medfør af § 762, stk. 2. Det skyldes, at der vil være en del sager, hvor den tiltalte inden domsfor-